

1964. augusztusában hunyt el *dr. Bárczi Gusztáv* Kossuth-díjas orvos gyógypedagógus, országgyűlési képviselő, a gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola nyugalmazott igazgatója. Több mint fél évszázadon át dolgozott fáradhatatlanul, példamutató lelkesedéssel és optimizmussal a magyar gyógypedagógia ügyéért. Eredményekben gazdag munkásságát külföldön is nagy elismeréssel tartják számon. Tevékenysége rendkívül sokoldalú volt.

Egy nyitraudvarnoki néptanító család tagjaként Mártonfalván, maga is mint tanító indult el pályáján. Tanulmányait Budapesten a Gyógypedagógiai (tanári) Tanfolyamon, majd az Orvostudományi Egyetemen folytatta, később megszerezte a fül-orr-égész-szakorvosi képesítést is.

Érdeklődése a gyógypedagógia minden területére kiterjedt, életművében a szervező, kutató és elméleti rendszerező tevékenység eredményei egyaránt megtalálhatók.

Szervező tevékenysége közvetlenül vagy közvetve a gyógypedagógia minden területére kiterjedt. A hallási fogyatékosok területén, többek között a Nagyothallók Országos Egyesületének és a magyarországi első Nagyothallók Iskolájának létrehozásában játszott vezető szerepet. Az értelmi fogyatékosok területén az Alkotás utcai neves gyógypedagógiai nevelőintézet igazgatójaként végzett sokoldalú szervező tevékenységet. Az itt szerzett tapasztalatokat adta át a Német Demokratikus Köztársaságban 1958-ban imbecillis gyermekek számára létrehozott intézet megszervezéséhez. Az intézet „Bárczi-Haus” néven ma már szerte a világon ismert.

A gyógypedagógia többi területén szervező munkája az egész gyógypedagógiára hatotta, a gyógypedagógia körébe sorolt minden fogyatékosági típust. A felszabadulás után az egész gyógypedagógia országos újjá- és átszervezésére irányuló munkában az elsők között dolgozott. Közvetlen feladata a gyógypedagógiai tanárképzés újjászervezése volt. Kiemelkedő érdeme, hogy ezt a feladatát egy ma már nemzetközileg ismert főiskola megszervezésével oldotta meg.

Tudományos kutatómunkája elsősorban a hallási és az értelmi fogyatékosok területére

terjedt ki. A hallási fogyatékosok területén, az 1930-as években a hallásnevelés problémáját állította vizsgálódásának középpontjába. Nagy körültekintéssel, az akkori technikai lehetőségek felhasználásával, gazdag vizsgálati anyagon végezte kutatásait. Leírta a „corticalis siketség” kórképét, s olyan gyógyító-nevelő eljárást dolgozott ki, amely a ma már világszerte alkalmazott hallástréning kidolgozásához vezető úton egyik igen fontos fejlődési állomást képviselt. Szintén a 30-as években vette vizsgálat alá az értelmi fogyatékosok problémáját is. Itt elsősorban az imbecillisek gyógyító-nevelésében alkalmazott eljárások továbbfejlesztése terén ért el eredményeket, amelyeket a Német Demokratikus Köztársaságban — a már említett intézményben — is felhasználnak.

Elméleti rendszerező tevékenységét már a 40-es években megkezdte. A gyógypedagógia különböző területein szerzett tapasztalatai alapján a gyógypedagógia általános elméletét új koncepció alapján dolgozta ki. Számos könyve, főiskolai jegyzete, nagyobb tanulmánya jelent meg, amelyek a gyógypedagógia igen nagy problémakört felölelő területén végzett sokoldalú elméleti és gyakorlati tevékenységének bizonyítékai.

Munkássága utolsó évtizedében szakmai tevékenysége szorosan összeforrt a szocialista társadalom építésében vállalt és kapott feladatainak gyakorlásával. Országgyűlési képviselő, fővárosi és kerületi tanácsstag, majd kerületi népfront elnök volt. Ebben az időszakban vett részt a M.T.A. Pszichológiai Bizottságának a munkájában is, s egyben vezetője volt a Gyógypedagógiai Lélektani Albizottságnak. Később, haláláig, élnöke volt a Magyar Pszichológiai Tudományos Társaság Gyógypedagógiai Lélektani Szekciójának.

Munkásságának elismeréséül Kossuth-díjat és számos kitüntetést kapott. Sokoldalú tevékenységének részletes feldolgozása és méltatása a gyógypedagógia történeti kutató megítéltető feladata lesz.

GORDOSNÉ SZABÓ ANNA